

2023-01-02

Dnr: Fi2022/02452

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se;
fi.bas@regeringskansliet.se

Bättre konsekvensutredningar

Sammanfattning

Bris, Barnens rätt i samhället, har beretts tillfälle att yttra sig om de förslag som framgår i promemorian *Bättre konsekvensutredningar* (Ds 2022:22).

- Bris tillstyrker förslagen om en ny förordning om konsekvensutredning, där bestämmelser om konsekvensutredningar samlas i sin helhet.
- Bris vill se en komplettering till förordningen som föreskriver krav om prövning av barnets bästa, om en åtgärd antas beröra ett barn.

Inledning

I promemorian *Bättre konsekvensutredningar* (Ds 2022:22) framgår att det har anförts kritik från såväl Riksrevisionen, som OECD, mot de befintliga konsekvensutredningarna vilka ligger till grund för det offentliga beslutsfattandet i Sverige. Kritiken har bestått av att konsekvensanalyserna saknar tydlig struktur, att de genomförs inkonsekvent, och att de presenteras alldeles för sent i utredningsprocessen.

Syftet med en konsekvensutredning är att överväga om en åtgärd är nödvändig, om det löser ett problem, och ta fram ett adekvat underlag för att kunna bedöma konsekvenser, exempelvis sociala, ekonomiska och miljömässiga, som åtgärden kan medföra.

Förslaget till en ny förordningen syftar till att säkerställa att konsekvensutredningar för nya offentliga åtgärder görs på ett mer enhetligt sätt, och föreskriver vad en konsekvensutredning ska innehålla.

Bris synpunkter

Bris delar uppfattningen om att de befintliga konsekvensanalyserna behöver revideras. Bris är också positivt inställd till ambitionen om ett mer systematiskt arbetssätt för att förankra framtida offentliga åtgärder, inom såväl nationell rätt, som gentemot internationella åtaganden.

Bris saknar dock i utredningen ett resonemang om hur förordningen om konsekvensutredningar beaktar ett barnrättsperspektiv med utgångspunkt i barnkonventionens bestämmelser.

Barnkonventionen är sedan den 1 januari 2020 svensk lag. Enligt artikel 3.1 barnkonventionen ska det offentliga, vid alla åtgärder som rör barn, direkt eller indirekt, i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa. Det innebär att barnets bästa måste prövas i förhållande till den tilltänkta åtgärden.

Barnets bästa är en grundläggande princip som ska ha en avgörande roll för barn i offentlig verksamhet. Principen om barnets bästa är inte bara en materiell rättighet, utan även ett tillvägagångssätt. Med tillvägagångssätt menas att barnets bästa ska prövas inför en åtgärd genom att utvärderas och motiveras uttryckligt, och på ett rättssäkert sätt.

I FN:s Barnrättskommittés kommentar nr 14, framgår att begreppet "åtgärd" ska tolkas brett, och kan avse beslut, men också handlingar, uppföranden, förslag, tjänster, förfaranden och andra åtgärder. Det framgår vidare att åtgärder som vidtas av lagstiftande organ, det vill säga antagande av ny lagstiftning, också omfattas av kravet om prövning av barnets bästa.

Genom att pröva vad som är barnets bästa, åskådliggörs vilka konsekvenser en viss åtgärd kommer att innebära för barn.

I den föreslagna förordningen saknas ett förtydligande om hur barnets bästa ska kunna säkerställas vid exempelvis lagstiftningsförslag, förändringar i budget, eller andra åtgärder som företas i offentlig regi. Genom att Sverige inkorporerat barnkonventionen krävs ett systematiskt arbete inom den offentliga verksamheten som säkerställer att barnets bästa faktiskt beaktas.

Mot denna bakgrund föreslår Bris att det i förordningen, bör finnas en särskild skrivning om att utreda konsekvenser för åtgärder som rör barn ur ett barnrättsperspektiv. På så sätt kommer barnrättsperspektivet att tydligare beaktas vid åtgärder från det offentliga. Bris föreslår följande tillägg till 8 § i förordningen.

8 § Konsekvensutredningen ska även innehålla en analys av det förslag som lämnas eller det beslut som avses att fattas. Analysen ska bestå av

(x) en särskild prövning av barnets bästa, om ett förslag kan antas påverka ett barn, direkt eller indirekt.

Föredragande i ärendet har varit barnrättsjuristen Robin Rocksten

Magnus Jägerskog

Generalsekreterare